

Diari portantveu de l'Esquerra Republicana de Catalunya a les comarques tarragonines

La llibertat de les dretes

Més que ridículs són cínic els crítics i planys de llibertat que fan les dretes del nostre país davant les mides que pren el govern per tal de reglamentar les qüestions econòmiques, d'ensenyament i de culte.

Si no fos tant fresc a la memòria de tothom, diríem que aquesta gent, durant els llargs anys d'oprobri de la monarquia, no ens havia fet saber que els preocupessin els problemes de la llibertat, sinó tot el contrari. Només calia que els homes liberals reclamessin un xic de llibertat, perquè totes les forces vives d'aquells temps s'aixequessin a considerar beneïts o bé elements indesitjables als que venien a pertubar aquell beatífic ordre imposat per les pistoles i els fusells dels saions i els esbirros dels dictadors.

Són aquests senyors de dreta que fins a l'adveniment de la República deien que la paraula llibertat no volia dir altra cosa que protegir tota la gent xerrameca i indesitjable del país; eren aquests senyors que anaven a totes aquelles ignominioses orgies, festes i manifestacions i aplaudien totes les malifetes del Borbó i dels seus lacais.

Ha esdevingut la República, s'ha implantat un nou règim de millor justícia i llibertat, i naturalment, amb aquest nou règim s'han esborrat molts privilegis il·legals que gaudien persones afectes a aquell règim d'oprobri. Són aquestes persones que ara s'aprenen tota la fraseologia dels liberals i tracten de fer enternir al poble amb les seves falses elegies.

No tenen dret a reclamar la llibertat de cultes ni tant sols el respecte a la situació de la religió catòlica, per tal com el catolicisme ha gaudit i gaudeix encara d'una protecció i d'uns privilegis que són indignes d'un poble civilitzat. Cal que els catòlics es deixin despullar de molts privilegis, per adaptar-se al nou règim de llibertat.

Tampoc tenen dret a queixar-se de les mesures econòmiques contra el Banc d'Espanya i d'implantació de l'escola única; puix que ni el Banc ni les escoles de la monarquia no varen estar mai al servei del poble.

Es la vergonya més gran que va sofrir el nostre país en el règim

de la monarquia, i és precisament en aquest abandó vergonyant d'aquell caigut règim en què floeixien les escoles confessionals. I és aquell estat monàrquic que abandona l'escola oficial i protegeix a les escoles confessionals.

Només han calgut sis mesos de República perquè es creessin set mil escoles dues mil més de les que va crear la dictadura en set anys. I no solament ha creat les set mil escoles, sinó que ha establert el sou mínim de tres mil pessetes i ha fet ascendir a tots els mestres nacionals.

Tot això s'ha fet sense aquells

La batalla del reaccionarisme

Encara és viu a la nostra memòria el record de la lluita aferrissada que tots els homes liberals ha guèrem de sostenir durant el període pre-electoral en les eleccions primeres en contra l'atavisme reaccionari que aguantava la monarquia. Aquell front únic que la massa majoritària del país va oposar en contra el reaccionarisme dretista i conservador, fou quelcom immens que abrandà d'entusiasme tots els ciutadans sense distinció.

El temps ve a apaigavar els entusiasmes viscuts i sense desarrrelar les conviccions, invita, però, a deixar-nos gronxar apaciblement en el record d'una gesta que per ésser tan gran i magnífica sembla que no puguin malmetre's els resultats que amb ella van conquerir-se. Si ens deixem deixondir saborejant el regust d'una pretèrita victòria, difícilment podrem preveure l'escomesa encoberta que els reaccionaris i els falsos republicans vénen preparant, els quals valent-se dels tòpics buits de l'ordre i la religió rastrement i a l'ombra soscaven els fonaments del nou règim instaurat.

Es necessari preveure aconeteixements futurs que podrien esdevenir funestos, si amb ma ferma no procurem tallar els passos als enemics de la República. De nou donem el crit d'alerta a tots els homes que senten l'emoció liberal per tal que com al dia 14 d'abril passat, es trobin disposats a nous sa-

ampulosos decrets i notes oficioses que publicava la dictadura, en les quals es donava la sensació que abocaven les pessetes al Magisteri i de fet no van donar-los més que uns miserables cèntims, i tan miserables que en esdevenir la República, hi havia encara més de vint mil mestres que cobraven menys de tres mil pessetes.

La República sense escarafalls i sense que ningú no se'n dongui compte, ha fet amb sis mesos, deu vegades més que la dictadura en set anys.

Que els homes liberals comparin la feina feta pel govern republicà i pels de la monarquia i raonin quins són els que tenen dret a parlar de llibertat.

crificis i a noves lluites, per a no deixar-se arrabassar el que amb molts anys de brega i de maldar havíem aconseguit.

El fanatisme religiós i el reaccionarisme pseudomonàrquic conjuntament s'apressen a lliurar una batalla. Esgrimeixen totes les armes al seu abast per a assegurar-se un triomf que, amb tot i ésser avui per avui impossible, els resultats no deixarien de causar una depressió en els esperits fermament esquerrans. Dintre la política deu comptar-se sempre amb els elements d'una marcada indiferència que en esguardar la lluita en un pla purament superficial i secundari forçosament se senten abocats a la banda que, més que amb concrecions basteix les seves doctrines amb tòpics efectistes.

L'inici de la lluita ja fa un quant temps que es deix sentir. La premsa de dreta, amb una unanimitat sospitosa, ha obert el foc en contra alguns dels articles de la nova Constitució. La campanya revisionista no és altra cosa que l'escambell on s'apoen per a portar a cap una obra oposada al sentiment que avui fa moure el país.

Voldríem que aquesta erida que fem trobés el ressò degut i incités a l'element esquerrà a enrolar-se de nou als exèrcits que lluitaren perquè siguin salvaguardades les llibertats aconseguides.

Una carta del Governador

En contestació a la "Nota pregada" del nostre col·laborador senyor Francesc Vives, que publicàvem en la nostra edició del dia 4 del present mes, hem rebut la següent carta del Governador civil de la "província" senyor Noguer i Comet:

"4 novembre 1931.

Senyor Director de FOMENT
Reus.

Distingit amic i company: De primer moment m'ha sorprès en gran manera la "nota pregada" que amb la signatura de Francesc Vives, de Miravet, s'insereix en el número d'avui del vostre volgut quotidià. La meua sorpresa la recolzava en la creència de no haver deixat de contestar cap lletra ni comunicació particular ni oficial, en els sis mesos que estic en aquest Govern Civil. Però en fixar-me en la data que diu el senyor Vives va escriure'm la carta a què alludeix, la meua sorpresa ha desaparegut i he trobat l'explicació de ço ocorregut: en aquella data 13 d'agost i fins al 16, com es pot comprovar, si el senyor Vives en dubta, pel Butlletí Oficial, jo "gaudia" d'una llicència que el Govern m'havia concedit i per aquesta raó la carta que m'envià el senyor Vives no arribà a les meves mans. El senyor Vives no insistí i ara se'n recorda. Vol tenir l'amabilitat de repetir-la com ho hauria hagut de fer davant del meu involuntari silenci?

Res més no haig de dir-li al Sr. Vives l'escrit del qual ha merescut l'honor de l'editorial del número d'avui del vostre lluitador diari.

Sempre vostre amic i company,

R. NOGUER I COMET."

INDUSTRIALS! COMERCIANTS! EMPRESSES TOTES!: SERVIU-VOS DE "FOMENT". CONVE ALS VOSTRES INTERESSOS ANUNCIAR-HI